

Vancouver Obsesif-Kompulsif Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Vancouver Obsesif-Kompulsif Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32440>

Öz

Vancouver Obsesif-Kompulsif Ölçeği (VOKE), orijinal olarak Obsesif-Kompulsif Bozukluk (OKB) semptomlarının çeşitli boyutlarını ölçmek üzere geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu giriş, ölçeğin **Türkçe adaptasyon** çalışması na odaklanmaktadır. Adaptasyon, obsesif-kompulsif belirti ve eğilimlerin üniversite öğrencileri popülasyonunda güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçülmesini amaçlamaktadır.

Ölçek, toplam 55 maddeden ve OKB spektrumunun altı temel boyutunu kapsayan altı alt ölçekten oluşmaktadır. Derecelendirme, 5'li Likert tipi bir format kullanılarak gerçekleştirilir. Yapılan psikometrik analizler, Türkçe formunun orijinal ölçeğin faktör yapısıyla yüksek düzeyde uyum gösterdiğini ve güçlü bir güvenirliliğe sahip olduğunu ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Obsesif-kompulsif, OKB, Vancouver Obsesif-Kompulsif Ölçeği, VOKE, Psikometrik özellikler, Geçerlik, Güvenirlilik, Üniversite öğrencileri.

Yazarlar

Müjgan Özoğlu, O. Yorulmaz.

Amaç

Vancouver Obsesif-Kompulsif Ölçeği'nin (VOKE) Türkçe adaptasyonunun temel amacı, obsesif-kompulsif (OKB) semptomatolojinin farklı boyutlarını Türkçe konuşan popülasyonlarda, özellikle genç yetişkinlerde, kapsamlı ve kültürel olarak uygun bir şekilde değerlendirmektir. Ölçek, bireylerin yaşadıkları kompulsif davranışları ve obsesif düşüncelerin yoğunluğunu ve türünü aydınlatmaya yardımcı olur.

Adaptasyon çalışması, VOKE'nin orijinal yapısının Türk örnekleminde de geçerli ve güvenilir sonuçlar verip vermediğini test etmek üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, klinik uygulamalarda ve akademik araştırmalarda OKB belirti spektrumunu doğru bir şekilde ölçülebilen standart bir araç sağlanması hedeflenmiştir.

Yapı

VOKE, obsesif-kompulsif bozukluğun heterojen doğasını yansıtan ve klinik olarak ayrıştırılabilir altı temel boyutu ölçen **çok boyutlu** bir yapıya sahiptir. Bu yapı, OKB belirtilerini tek bir skor yerine, spesifik semptom kümeleri halinde değerlendirmeye olanak tanır.

Ölçek, toplam 55 maddeden oluşur ve her bir alt boyut, ilgili obsesif veya kompulsif temayla ölçen maddeleri içerir. Alt boyutlar, bulaşma korkusu, kontrol ihtiyacı ve biriktirme gibi yaygın OKB temaları kapsamaktadır. Bu alt boyutların her biri, OKB'nin farklı klinik sunumlarını anlamak açısından kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

VOKE'nin Türkçe formunun yapı geçerliliği, ölçeğin orijinal faktör yapıyla uyumunu değerlendiren analizlerle incelenmiştir. Analiz bulgularına göre, VOKE'nin Türkçe formunun, ölçeğin orijinal faktör yapıyla büyük ölçüde örtüşmesine işaret etmektedir.

Yapılan analizlerde, bütün alt ölçekler için **Orantısal Uzlaşma Katsayısı** (OUK) değerleri incelenmiştir. OUK, "Kontrol Etme" ve "Sadece Doğu Hissetme" alt boyutları için en yüksek değer olan .95 olarak bulunmuştur. "Biriktirme" alt boyutu için ise bu katsayı .89 olarak belirlenmiştir. Bu yüksek OUK değerleri, ölçeğin yapısal geçerliliğinin güçlü olduğunu ve teorik alt yapıyı koruduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, Cronbach Alfa iç tutarlık katsayıları aracılığıyla değerlendirilmiştir. Elde edilen katsayılar, VOKE'nin toplam ve alt boyutları için genel olarak yüksek bir tutarlığa sahip olduğunu göstermektedir.

VOKE'nin toplam ölçek için iç tutarlık katsayısı oldukça güçlü (.96) bulunmuştur. Alt boyutlar incelendiğinde ise katsayıların .96 (toplam ölçek) ile .77 (kararsızlık alt ölçeği) arasında değeri tespit edilmiştir. "Kararsızlık" alt ölçeğinin katsayısı nispeten düşük olsa da, bu değer kabul edilebilir sınırlar içindedir ve ölçeğin klinik kullanım için güvenilir olduğunu desteklemektedir.

Faktör Analizi

VOKE'nin Türkçe adaptasyonu sırasında gerçekleştirilen **faktör analizi**, ölçeğin orijinal olarak belirlenen alt faktörlü yapıya doğrulamıştır. Bu analiz, obsesif-kompulsif semptomların alt farklı boyutta kümelendiğini ve bu boyutların kültürel bağlamda da ayrıştırılabilir olduğunu kanıtlamıştır.

Faktör yapısının orijinal modele yüksek düzeyde uyumu (OUK değerleri ile gösterildiği gibi), ölçeğin **çok boyutlu yapıya** güçlü bir şekilde desteklendiğini göstermektedir. Bu araştırmacıların ve klinisyenlerin OKB'nin farklı semptom tiplerini spesifik olarak ölçmesine olanak tanır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: 55 maddelik öz bildirim ölçeği, 5'li Likert tipi derecelendirme (1=Hiç Uygun Değil, 5=Tamamen Uygun).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Klinik ve Klinik Olmayan Popülasyonlar

Age Group: Genç Yetkinler (Adaptasyon çalışması üniversite öğrencileri üzerinde yapılmıştır.)

Population Details: Üniversite öğrencileri örnekleminde geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılmıştır.

Test Methodology: Öz bildirim ölçeği (Self-report scale)

Anahtar Kelimeler

Obsesyon, Kompülsiyon, Psikometri, Yapısal Etkilik Modellemesi, Güvenirlik, Likert, VOKE, Faktör Analizi.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi Eksik

Affiliation Email addresses: mujganinozu@ibu.edu.tr (Sorumlu Yazar Müjgan Önzü)

Correspondence Address: Referans makalesinde belirtilmemiştir.

Şinler, Ücret ve Test Yayı

Şinler ve Kullanım: Ölçeğin bilimsel araştırmalarda kullanım için sorumlu yazar (Müjgan Önzü) ile iletişime geçilmesi önerilir.

Ücret: Bilgi Eksik.

Test Yayı (Adaptasyon): 2013.

Kaynaklar

Şenöz, M. ve Yorulmaz, O. (2013). Vancouver Obsesif-Kompulsif Ölçe?i: Türkçe formunun üniversite öğrencilerinde geçerlik ve güvenilirli?i. *Türk Psikoloji Yaz?lar?*, 16(32), 64-72.

Makalenin orijinal tam metnine bu bağlantıdan ulaşılabilir: turkpsikolojiyazilari.com

NOT: Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: vancouver-obsesif-kompulsif-olcegi-toad.pdf

Vancouver Obsesif-Kompulsif Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Vancouver Obsesif-Kompulsif Ölçe?i, toplam 55 madde ve 6 alt boyuttan oluşmaktadır:

Bulaşma/Kirlenme (12 madde)

Kontrol Etme (6 madde)

Obsesyonlar (12 madde)

Biriktirme (7 madde)

Sadece Doğru Hissetme (12 madde)

Kararsızlık (6 madde)